

AUTOETNOGRAFIES D'ANTROPÒLEGS CONFINATS: APORTACIÓ PROFESSIONAL O EXHIBICIÓ PERSONAL?

Lina Masana

*Medical Anthropology Research Centre,
Departament d'Antropologia, Filosofia i Treball Social,
Universitat Rovira i Virgili*

Des de l'inici de les mesures de confinament arran de la pandèmia de la COVID-19, hem rebut un allau considerable de correus electrònics sobre el coronavirus. D'entre tots, m'han cridat l'atenció especialment els que demanaven la contribució des de l'antropologia a la pandèmia i, en particular, requerien les nostres reflexions com a antropòlegs sobre el dia a dia del confinament: com ens organitzem a casa, amb la família, amb el teletreball, amb l'oci i l'avorriment, amb la informació, etc. Aquest tipus de contribucions han estat demanades en qualitat d'autoetnografies. Però, què vol dir fer autoetnografia? A qui li importa la nostra vida privada i la nostra experiència del confinament? Millor dit, per a què serveix? Què ens aporten les vides confinades dels i les antropòlogues? I, sobretot, què aportaran a la societat? Com en tota investigació, hi hauria d'haver un *perquè* i un *per a què* (finalitat), uns objectius, unes preguntes de recerca, etc. Tanmateix, en moltes d'aquestes crides, aquestes premisses indispensables per a la tasca científica no han estat especificades (salvant alguna excepció). Llavors, què aporta l'antropologia com a disciplina a la crisi actual a partir de les narratives personals de la vida confinada dels i les antropòlogues?

Ara més que mai, tenim l'oportunitat de fer etnografia *at home*, des de la casa cultural, social i física en la qual estem confinats. Però escriure sobre la nostra vida confinada no vol dir necessàriament fer autoetnografia. He presentat i debatut en diversos seminaris acadèmics els pros i contres de l'autoetnografia, i malgrat que estic completament d'acord amb l'interès general per a la disciplina i el valor afegit de les aportacions des del jo implicat, des de la subjectivitat posicionada, des de l'autoreflexió, des de l'experiència encarnada i nàdva al camp (*at home*) com a eina de construcció de coneixement, trobo a faltar aquests dies una autocrítica sobre les formes en què se'ns insta a fer autoetnografia, sobretot arran d'algunes d'aquestes crides actuals precipitades «perquè tothom escriu sobre

la COVID». I no paro de pensar en una cita de Ruth Behar: «Vulnerability doesn't mean that anything personal goes. The exposure of the self who is also a spectator has to take us somewhere we couldn't otherwise go. It has to be essential to the argument, not a decorative flourish, not exposure for its own sake» (Behar, 1996:14).

Escriure sobre la vida confinada dels i les antropòlogues —malgrat els problemes personals, d'organització domèstica o de treball que es pateixen— em genera certa recança davant les situacions tan dramàtiques que s'estan vivint ara mateix per part dels “altres vulnerables”: quan els nostres avis i àvies moren a les residències per manca de recursos o negligència; quan l'incessant degoteig de morts als hospitals pot implicar indesitjables triatges capacitistes i eugenèsics; quan la mort arriba sense que els éssers estimats puguin acomiadar-se; quan molts dels nostres veïns s'han quedat sense feina i no saben com se'n sortiran; quan hi ha famílies nombroses que conviuen confinades en espais tan reduïts com impensables mentre d'altres no tenen llar on confinar-se; quan hi ha gent que depèn de la beneficència per poder menjar i sobreviure; quan hi ha dones que estan confinades amb el seu maltractador i pateixen *més* violència; etc. Tots aquests col·lectius altament vulnerables eren fins ara —i són!— els actors principals de moltes de les nostres recerques. Tanmateix, en aquests moments d'excepcional gravetat se'ns demana la mirada sobre nosaltres: els i les antropòlogues confinades. És per tot això que escriure sobre l'experiència personal del confinament des de certes situacions que podem considerar privilegiades (en la majoria de casos, salvant excepcions) em genera dubtes i preocupació. I em pregunto *perquè* i *per a què*.

Les aportacions des de l'antropologia a la greu crisi sanitària, econòmica i social que ha generat la pandèmia poden ser moltes i valuoses. Benvingudes siguin les reflexions i aportacions etnogràfiques, però no ens equivoquem: algunes opinions i vivències personals dels i les antropòlogues confinades poden esdevenir un mer mirar-se el melic i exhibir-se banalment, substituint la riquesa del coneixement antropològic des de la subjectivitat posicionada per una pretesa o il·lusòria aportació de la disciplina a la societat, que es legitima per les presses a escriure sobre la immediatesa dels fets que ens afecten.

Bibliografia

BEHAR, R. (1996). *The Vulnerable Observer: Anthropology that Breaks your Heart*. Boston: Beacon Press.